

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТ АНКАРА ХАДЖИ БАЙРАМ ВЕЛИ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
АНАТОЛІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
УНІВЕРСИТЕТ КАСТАМОНУ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
СТАМБУЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ АЙДИН (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЛЮБЛІНСЬКА ВИЩА ШКОЛА (РИКІ, ПОЛЬЩА)
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК (ЛОМЖА, ПОЛЬЩА)
БЕРГЕНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (НОРВЕГІЯ)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності»

Тернопіль
2024

УДК 159.98:37.091
Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 10-11 жовтня 2024 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, В.Є. Кавецький, О.Я. Жизномірська, М.М. Корман, Т. В. Магера, Г.І. Герасимчук, Н.Б. Стрийвус. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В. 2024. 370 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 10-11 жовтня 2024 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол №6 від 01.11.2024 р.)*

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2024

ЗМІСТ

Петровський О.М. ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	15
Aktay Sonnur YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE İLETİŞİMSEL EDİNÇ: YÖNTEM VE UYGULAMALAR.....	16
Алексеева А. РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ В СИСТЕМІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ГУРТОЖИТКУ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	20
Andrew M. Cwer PATRIOTIC AND CIVIC EDUCATION OF YOUTH AS AN INTEGRATED EDUCATIONAL PROCESS	23
Андрійчук І.П., Андрійчук С.Ю. ГУМАНІСТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	25
Андрійчук І.П., Хаффари Віам А.Е. ОСОБЛИВОСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ	27
Антонова З. О., Абубакр Рашид О. А. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ПІДЛІТКОВОГО СЕЛФХАРМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	29
Антонова З. О. Бондар Н.В. РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО КОУЧИНГУ У ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ТА ВПЕВНЕНОСТІ У СОБІ	31
Антонюк Л.В. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ.....	33
Бабенко А.Ю. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНОГО ТА КОНКУРЕНТНОЗДАТНОГО РОБІТНИКА В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	35
Бабовал Н. Р., Бабовал Д. С. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	37
Баранюк В. В. ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО АКТОРА.....	39
Бартенєва І.О. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	41
Бачинська Н. Я. НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ КЕРІВНИКА ЗДО: ЯК ВИЖИТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	44

nation. This task should be treated as a priority, all the more so because in the socially accepted model of a patriot, young people pay the least attention – which must be admitted with sadness – to issues related to the country's defence.

Currently, there is an increasingly visible urgent need to develop a new model of patriotism – one that would be adequate to the requirements of current reality and the needs resulting from it. This does not mean that we should give up on promoting lasting values embedded in the glorious tradition of our home country, or on popularizing the figures of national heroes, but in addition to working on shaping this understanding of patriotism – with a capital "P", some attention should also be devoted to the issues of "everyday" patriotism. The author is deeply convinced that this is a fundamental condition for achieving success in the field of civic education, and consequently also in the area of education for safety.

Selected Literature Studies

- Chałas K, Kowalczyk S., *Wychowanie ku wartościom narodowo-patriotycznym - elementy teorii i praktyki*. Wydawnictwo JEDNOŚĆ. Kielce 2006.
- Cwer A., *Postulaty, projekty wychowania patriotyczno - obronnego polskiej młodzieży doby Wielkiej Reformy*, (in:) *Wychowanie patriotyczne tradycja i współczesność*. Ed. Elwira J. Kryńska. Trans Humana. Białystok 2007.
- Iniewski F., *Ogólne prawidłowości wychowania patriotycznego uczniów w szkole*. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 1985.
- Janiga W., *Wychowanie dla partyotyzmu*. Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej. Przemysł- Rzeszów 2006.
- Jastrzębski W, Ziółkowski P., *Wychowanie patriotyczne Polaków przeszłość i terażniejszość*. Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Bydgoszcz 2021.
- Kotłowski K., *Rzecz o wychowaniu patriotycznym*. Ossolineum. Wrocław 1974.
- *Patriotyzm a wychowanie*. Ed.. Elwira J. Kryńska, J. Dąbrowska: A. Szarkowska, U. Wróblewska. Trans Humana. Białystok 2009.
- *Wartości, rodzina, szkoła: patriotyzm na co dzień i od święta*. Ed. Wojciech Baliński. Księgarnia Akademicka. Kraków 2010.

Magazines (selected articles by the author)

- „Wojsko i Wychowanie” 1999, no 5.
- „Przegląd Historyczno-Oświatowy” 2008, no 3-4.
- „Zarządzanie i Edukacja” 2019, no 118.

Андрійчук І.П.

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології розвитку та консультування
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Андрійчук С.Ю.

студентка 3 курсу факультету іноземних мов
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
ivanna.andriychuk@gmail.com

ГУМАНІСТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Загальні тенденції розвитку суспільства в глобальному світі визначають нагальну потребу пошуку засобів і стимулів оновлення педагогічної та психологічної науки та практики, перебудови структурних елементів системи української освіти. В умовах війни особливого значення набувають процеси гуманізації освіти, що передбачають відродження духовності, виховання у процесі навчання, прагнення до рівноправної взаємодії в системі

«викладач-студент», перетворення здобувача з об'єкта навчання на активного суб'єкта навчально-пізнавальної діяльності. Результатом такої освіти стане творчий саморозвиток кожного учасника освітнього процесу, перехід від репродуктивного навчання до продуктивного, самоствердження особистості за умов педагогічної та психологічної підтримки, творча спрямованість навчально-виховного процесу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У теперішньому динамічному світі, що пред'являє неабиякі вимоги до сучасних освітніх закладів, з'являється чимало педагогічних управлінських інновацій, які створюють можливості для якісних перетворень в їх діяльності. Сьогодні в цьому напрямку плідно працюють І.О. Бондаревська, І.Г. Єрмаков, А.В. Киричук, А.Я. Савченко, В.В. Серіков, О.В. Сухомлинська, І.С. Якиманська, та ін. Необхідність реформування системи освіти в Україні також підкреслюють автори: Г.О. Балл, І.Д. Бех, М.Й. Боришевський, А.П. Валицька, З.С. Карпенко, О. П. Кивлюк, С.М. Косолапов, С.Д. Максименко, М. О. Нестерова, С.І. Подмазін, Г.К. Радчук, В.В. Рибалка, М.В. Савчин, А. В. Сакун, Л.В. Сохань та ін.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування ефективності гуманістичних технологій вищої освіти в контексті формування пріоритетних напрямків і ціннісних орієнтацій в умовах сучасних суспільних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під гуманізацією освіти розуміють процес створення умов для самореалізації, самовизначення особистості студента в просторі сучасної культури, створення у вузі атмосфери, яка б сприяла розкриттю творчого потенціалу особистості, формуванню нестандартного мислення, ціннісних орієнтацій і моральних якостей з подальшою їх актуалізацією в професійній та суспільній діяльності. Створення таких «гуманістичних» технологій передбачає зміну поглядів тих хто їх продукує на мету своєї діяльності. Єдиний шлях зміни поглядів лежить через гуманізацію та гуманітаризацію освіти, створення нових концепцій освіти.

Стаття 6 Закону України «Про освіту» визначає засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності. В них важливе місце відводиться гуманізму та демократизму. Гуманізація вищої освіти – це створення умов для самоствердження, самовираження і саморегуляції людини з метою оптимізації відносин між особистістю і соціумом. Вона сприяє формуванню мотивації до навчання протягом усього життя, стимулює у студента потребу в самоосвіті, щоб набути якостей всебічно розвиненої особистості. Особистісний підхід передбачає повагу до гідності студента, розуміння і прийняття його цілей, установок, «створення максимально сприятливих умов для розкриття особистості в її всебічному самовизначенні й саморозвитку» [1].

Одну з найважливіших ролей у формуванні, розвитку та реалізації інтелектуального капіталу відіграє заклад вищої освіти, який безпосередньо формує людський капітал суспільства. Його головне завдання – підготувати фахівців, здатних і бажаючих створювати та сприймати зміни й нововведення [2]. Саме здатність ефективно продукувати нові найсучасніші знання і доносити їх до споживачів (студентів та слухачів), формувати нові генерації висококваліфікованих фахівців та адаптувати їх до мінливих вимог ринку визначають конкурентноспроможність національної системи освіти і конкретних закладів вищої освіти.

Втілення ідей гуманізації освіти у навчально-виховний процес відбувається за допомогою різних стратегій. Одна з них ґрунтується на традиційному інформаційному підході, що складається з передачі ідей гуманізації через гуманітарні знання та створення умов для самореалізації та самовизначення особистості здобувача, здатності до самоусвідомлення своєї сутності, реальних і потенційних можливостей. Принципи гуманізації та гуманітаризації освіти дозволяють сформувати компетентності сучасних спеціалістів та соціальновідповідальних громадян, з високим рівнем загальної культури, широким кругозором, критичним мисленням, розвинутою політико-правовою свідомістю, які розуміють і визнають демократичні цінності та свободи, плюральність сучасного мультикультурного світу [3, с.6].

Висновки. Отже, сучасні гуманістичні технології вищої освіти являють собою синтез здобутків педагогічної та психологічної науки та практики, поєднання традиційних елементів минулого досвіду і нововведень, що породжені суспільним прогресом, процесами гуманізації та демократизації суспільства. Це дуже важливе і широке питання, в якому є і буде багато протиріч. Їх розв'язання не одномоментна дія. Це постійний процес оновлення та розвитку, який притаманний не тільки системі освіти, але й суспільству в цілому, постійно корелюючи і навіть випереджаючи останній.

Література

1. Закон України Про освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Полудьонна Н.С. Концепція реалізації ідей Болонського процесу у вищих навчальних закладах України: теорія і практика. *Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти*: матеріали четвертих Ірпінських міжнародних науково-педагогічних читань. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2006. С.202-203.
3. Процеси гуманізації та гуманітаризації освіти: моногр. / А. В. Сакун, О. П. Кивлюк, М. О. Нестерова та ін. Київ : КНУТД, 2020. 176 с.

Андрійчук І.П.

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології розвитку та консультування
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Хаффарі Віам А.Е.

здобувачка 2 курсу магістратури
факультету педагогіки і психології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
ivanna.andriychuk@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Професійна діяльність на даному етапі розвитку суспільства займає чи не найперше місце у ієрархії мотивів особистості. Не буде новим сказати, що до однієї із найважливіших груп професійної діяльності належать професії системи «людина-людина». Саме діяльність таких фахівців як психологи, соціальні працівники чи педагоги відносяться до групи професій, що перебувають в постійному розвитку своєї компетентності та тісної взаємодії з оточуючим світом. Війна виснажує нас фізично та психічно. Попри те, що наша психіка здатна адаптуватися під будь-які труднощі, кожен день бойових дій в Україні пережити надзвичайно складно. У цей непростий час варто підтримувати себе, рідних та близьких.

Окремо варто виділити професійну діяльність педагогічних працівників, в руках яких лежить відповідальність за долю наступного покоління. Зауважимо, що ресурсами педагога має бути внутрішня позиція особистості, це насамперед система спрямованості педагога, сукупність мотивів, потреб і прагнень, що зумовлюють певне ставлення до дійсності, до соціального оточення й до самого себе.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз психолого-педагогічних джерел засвідчив про певні здобутки у вивченні міжособистісних стосунків таких учених, як І.Попович, М.Савчин (психологія міжособистісних та міжгрупових стосунків), Є.Головаха, Н.Паніна (психологія людських взаємин), Л.Коган, Н.Коломінський Є.Руденський та ін. (проблеми міжособистісного спілкування). Велике коло різноманітних питань управління навчальними закладами різних типів та функціонування їхніх підрозділів